

Рік науки починається з модернізації вишу та благоустрою його території

Реалізація нашим навчальним закладом концепції регіонального європейського університету набирає обертів. І якщо її провідним вектором минулого року було обрано впровадження ідеї вивчення іноземної мови студентами впродовж усього періоду навчання, то пріоритетом діяльності у 2015-2016 роках для Запорізького національного університету має стати гасло – “Рік науки”. Втім, це не означає, що курс ВНЗ обмежиться тільки вказаним напрямом роботи: зміцнення кадрового потенціалу, активна участь у міжнародних проєктах, удосконалення структури ЗНУ і, звичайно, його матеріально-технічної бази, вочевидь, лишатимуться на порядку денному вишу.

Уже цього літа університет зробив чимало кроків із модернізації корпусів. Значний обсяг робіт припав на ІІ корпус. Тут тривали

широкомасштабні ремонти на 2 і 4 поверхах. Представники будівельних груп встановили нові металопластикові двері та вікна, прибрали перегородки на вході до 4 поверху.

А нещодавно за ініціативи ректора ЗНУ Миколи Фролова, задля вшанування пам'яті видатних науковців університету, нашим навчальним закладом до органів міського самоврядування був надісланий запит про перейменування вулиці Лепіка на вулицю Толока (ректора ЗДУ з 1984 по 2003 р.). А вулицю Радянську, на якій розташований V корпус ЗНУ, університетська спільнота запропонувала перейменувати на вулицю Чабаненка (видатного лінгвіста й письменника). І такі ініціативи висувалися на тлі масштабної реконструкції тротуару, який простягається від I корпусу ЗНУ до III. Якщо минулого літа у виші було оновлено ошатні сходи, то тепер радують око: сучасна тротуарна плитка, нові бордюри та модерні вхідні двері I корпусу. Відтак у планах проєкту були втілені в життя ще кілька цікавих архітектурних рішень: на східцевих блоках встановили ефектні фігури, що неабияк поживило урбаністичний краєвид.

Завершився ремонт лабораторії металографії і лазерної та термічної обробки матеріалів фізичного факультету. Тут реконструювали електромережу. У IV корпусі відремонтували аудиторію № 307, де розміщується кабінет анатомії ім. доктора Михайла Левіна. На території VI корпусу вже завершився ремонт гардеробної

кімнати та аудиторії № 504, де будуть відбуватися заняття груп Центру німецької мови, партнера Гете-інституту.

Великий обсяг ремонтних робіт був зроблений і на території спортивно-оздоровчого комплексу ЗНУ. Їх виконали студенти будівництва до ремонту, прибрали будівельне сміття. Загалом, хлопці відновили три роздягальні, навчальні аудиторії, поновили фарбові покриття та відремонтували

м'які частини тренажерів у тренажерному та ігровому залах. Ремонтні роботи стосувалися й покритті ССК ЗНУ: тут працювали робітники підрядної організації.

Вочевидь, висока планка вищого навчального закладу із модернізації та благоустрою відповідатиме багаторівневій системі, яка підтримує найпрогресивніші тенденції сучасної міської інфраструктури, орієнтованої на європейський вектор. Адже створенню комфортних умов для навчання та праці у виші надають великого значення. Завдяки постійній турботі керівництва, зокрема ректора ЗНУ Миколи Фролова, протягом останніх кількох років зовнішній вигляд студентського містечка зазнав значних змін: ковані поруччя, класичні колони, гранітні плити, нова бруківка, яскраві квіткові клумби та декоративні дерева садово-паркової зони – усе це сприяє створенню позитивного іміджу університету як вищого навчального закладу європейського рівня.

Марія Канцелярист,
Олена Хлисту

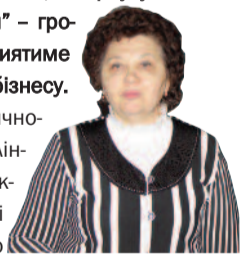
Не вщухає хвиля емоційних виступів студентів, викладачів і співробітників ЗНУ після деяких критичних реплік у запорізькій пресі. Нагадаємо, що представники вишу були вкрай обурені ними. Спокійно відреагувати та промовчати у відповідь на відверту неправду вони не могли. Хоч і впевнені, що ця абсолютно недостовірна інформація ніяким чином не зможе зіпсувати імідж одного з найкращих і найрейтинговіших навчальних закладів регіону та України – Запорізького національного університету.

Відповіді на ганебні звинувачення можна знайти в рубриці “Новини ЗНУ” за серпень на: www.znu.edu.ua

У ЗНУ відкривається перший в області бізнес-інкубатор

Науковці економічного факультету разом із представниками Запорізької обласної державної адміністрації та Державного фонду підтримки підприємств в Запорізькій області втілюють у життя унікальний проєкт, спрямований на розвиток регіону. На базі їхнього факультету, у відремонтованих аудиторіях №№ 220 і 221, V корпусу в жовтні відкривається бізнес-інкубатор “БІ-Запоріжжя” – громадська некомерційна організація, яка сприятиме розвитку запорізького малого та середнього бізнесу.

Представники вишу – економічного, юридичного факультету, факультетів соціології та управління, іноземної мови, – а також бізнесмени-практики та високопосадовці Запорізької області під керівництвом докторанта економічного

факультету Олександра Черепи дбайливо допомагатимуть учасникам проєкту на всіх етапах реалізації їхнього бізнес-плану, підтримуючи й надаючи консультації.

За словами декана економічного факультету, ініціатора створення бізнес-інкубатора Аліи Череп, при відборі кандидатів серед підприємців Наглядова рада організації надаватиме перевагу бізнес-планам, пов'язаним із розвитком енергозбереження, туризму, створенням малих промислових підприємств тощо. При цьому кожного циклу діяльності організації кілька місць виділятимуть воїнам АТО та вимушеним переселенцям, які прагнуть розпочати власний бізнес. Крім того, на думку Аліи Василівни, це – чудовий шанс для студентів й аспірантів нашого вишу, які зможуть ще під час навчання подбати про своє бізнес-майбутнє.

Таміла Тарасенко

Пік вступу-2015: за три дні більше 1 000 осіб подали до ЗНУ 2 000 заяв

Вступна кампанія в ЗНУ пройшла злагожено та продуктивно. За словами відповідального секретаря приймальної комісії Даміра Бікулова, у 2015 році більшість абітурієнтів обирали Запоріжжя та ЗНУ як осередок стабільності й розвитку. Крім того, спостерігалася тенденція подання заяв на вступ від мешканців західних областей України (Закарпаття, Прикарпаття), пов'язана з високою конкурентоспроможністю нашого університету.

Бюджетні місця були виділені майже на одному рівні з минулим роком. Найбільший конкурс спостерігався на такі спеціальності,

як англійський переклад, правознавство, журналістика, здоров'я людини. До пільгового переліку тих, хто має право на вступ поза конкурсом, додалися діти загиблих воїнів АТО.

Також Дамір Тагірович відзначив, що цього року середній бал із сертифікатів ЗНО та атестатів був більшим, порівняно з минулим роком: тобто рівень підготовки абітурієнтів ЗНУ не знизився, а з іноземної мови – зріс. Загалом на перший курс вступили близько 1,6 тис абітурієнтів, майже третина з них – на місця держзамовлення. Пік подачі документів припав на перші три дні вступної кампанії –

за цей час близько 1 000 осіб подали майже 2 000 заяв.

Марія Канцелярист

Шановні студенти, викладачі та співробітники університету!

Щиро вітаю Вас із першовесенним святом – Міжнародним днем знань! Особливо приємно мені звертатися до наших першокурсників.

Ви зробили правильний вибір. Запорізький національний – один із кращих університетів не лише області, але й усієї України, славна історія якого розпочалася 85 років тому, а на сьогодні наповнена вагомими здобутками на теренах освіти, науки й культури Запорізького краю.

Високий науковий потенціал колективу вишу, якість освітніх послуг, які надає Запорізький національний університет, перетворили колишній педінститут у провідний освітній центр регіону.

Варто відзначити, що цей навчальний рік буде особливим для всіх нас, адже його заплановано присвятити розвитку науки, зміцненню матеріально-технічної бази та укріпленню і вдосконаленню кадрового потенціалу.

Вірю, що разом ми зможемо реалізувати ці важливі завдання. А наш Рік науки у ЗНУ принесе вагомий досягнення та яскраві перемоги!

Із 1 вересня Вас, шановні!

З повагою
ректор ЗНУ Микола Фролов

РЕЙТИНГИ

■ Запорізький національний університет – єдиний із вишів нашого регіону, який подолав поріг у 50 балів зі 100 в рейтингу прозорості університетів. Його склав аналітичний центр CEDOS за підтримки міжнародного фонду “Відродження”. За цими даними, з 96 українських ВНЗ, які мають статус національних, діяльність лише 16 можна назвати прозорою для широкої аудиторії. Серед них – Запорізький національний університет. Моніторинг доступності інформації на університетських сайтах відбувався протягом семи місяців. Він здійснювався за 4 показниками, які об'єднали в 4 групи: фінансова прозорість, адміністративна прозорість, інформаційний зміст програм і стратегічне планування. Ці показники оцінювалися за 100-бальною шкалою, а результати стали основою рейтингу прозорості університетів. Особливим позитивом організатори проєкту відзначили каталог навчальних дисциплін ЗНУ.

■ ЗНУ посів 2 місце в рейтингу Національного агентства України з питань державної служби. Результати оцінювань ВНЗ стосувалися відбору виконавців державного замовлення на підготовку магістрів за спеціальностями галузі знань “Державне управління” та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування. Факультет соціології та управління посів одинадцяте місце з двадцяти одного в цих рейтингах, а Центр післядипломної освіти Запорізького національного університету – друге з дванадцяти.

■ Центр культури ЗНУ в серпні ініціював масштабний проєкт найТОПовішого вишу регіону – “ТОП-100 ЗНУ” найталановитіших наших студентів. У соцмережах оприлюднили першу десятку рейтингу. До неї увійшли екс-голова студради та її наступниця, а саме – Ольга Лебедева та Анна Югріна, крім того, Катерина Дьоміна (“Міс ЗНУ-2015”), Аліна Іваненко, Катерина Черниш, Антон Осадчук, Іван Столярєвський, Артем Ховхун, Владислав Воротков і Владислав Сердюков. До “ТОП-100 ЗНУ” можуть потрапити студенти як денної, так і заочної форм навчання. Положення та умови розміщені в офіційній групі Центру культури ЗНУ: <https://vk.com/top100znu>

НОВИНИ

■ ЗНУ – один із членів консорціуму проекту 7 рамкової програми ЄС “Схеми міжнародного обміну дослідників ім. Марії Кюрі”. Активну участь у заходах проекту ЄС та розробці тем, присвячених семантиці великих і зв’язаних даних, взяли науковці математичного факультету. Це – доценти кафедри інформаційних технологій **Вадим Єрмолаєв** (локальний координатор проекту “SemData” в ЗНУ) та **Наталія Кеберле**, доцент кафедри прикладної математики і механіки **Вікторія Леонтєва**, аспіранти **Євген Алфьоров**, **Максим Давидовський** та **Ольга Татаринцева**. Скажімо, Наталія Кеберле зазначила: “Завдяки проекту я змогла працювати в унікальній літній школі (м. Серседилья, Іспанія), познайомитися з передовими технологіями. Вчені з провідних лабораторій Європи, які працюють у галузі Smart Cities, поділилися досвідом і продемонстрували успішні проекти з управління міською інфраструктурою”.

■ Студент 3 курсу економічного факультету **Микола Величко** посів 5-6 місця в турнірі з кібер-спорту, котрий відбувся в Лондоні (Великобританія). Він – неодноразовий переможець онлайн-змагань із гри “Hearthstone”, однак це – перше серйозне досягнення юнака в LAN-турнірі (очному) такого рівня. “Hearthstone” – це захоплива карткова стратегія, яку Микола порівнює водночас із картами та шахами. До речі, саме шахам юнак приділяє багато уваги і навіть має з них 1 спортивний розряд. Напружене змагання тривало у форматі дуелі, де переможці в першій грі змагалися між собою у другому турі, так само, як і переможені. Як зазначає сам Микола, участь у цьому змаганні мала дуже важливі наслідки для його кар’єри у кібер-спорті: “Після завершення турніру я увійшов до трійки кращих учасників e-sport в Україні”.

■ Четвертокурсниця ФСУ **Ганна Виговська** посіла 1 місце в конкурсі есе на суспільно-економічну тематику від компанії VoxUkraine. Тема роботи дівчини: “Реклама медичних препаратів як прихований засіб формування культури самолікування населення”. Її винагорода – 4 тис грн від партнера конкурсу компанії “Київстар”.

■ Чимало майбутніх журналістів свої навички шліфували на запорізьких телеканалах “ТВ-5”, ЗОДТРК, у регіональних друкованих ЗМІ. А дехто виявив бажання підкорити столицю. Скажімо, **Антон Рудак** стажувався в Національній радіокомпанії України, Анастасія Воскобойникова працювала на “Хіт-FM”. А **Карина Сечіна**, **Юлія Полоз** та **Ганна Пудлик** мали нагоду проявити свої здібності на телеканалі “СТБ”. За словами Антона Рудака, його практика була дуже цікавою. Він підготував програми “Ми – українці” та “Волонтери” під керівництвом ведучої **Вікторії Будан**. Не менш задоволеною роботою із київськими колегами залишилася й **Анастасія Воскобойникова**. На “Хіт-FM” вона стажувалася вдруге. Анастасія працювала на ранковому шоу “Нарру ранок”. Куратором дівчини була його продюсер **Олена Новак**. Про свої враження від роботи в проєкті “Все буде добре” розповіла і студентка спеціальності “Журналістика” **Карина Сечіна**: “Щодня я повинна була розкривати певні теми, знаходити різну інформацію, писати синопсиси та “візитівки” під рубрики, знаходити цікавих людей для передачі”. Варто відзначити, що Карина вже вдруге стажувалася на СТБ, минулого року вона долучилася до роботи над проєктом “Врятуйте нашу сім’ю”. Старшими наставниками Карини в програмі “Все буде добре” стали сценаристи **Аліна Коломієць** та **Карина Пилогіна**. До речі, чимало випускників саме нашого вишу приїхали до Києва, щоб стати учасниками потужної творчої команди СТБ. Так, випусковими редакторами “Все буде добре” зараз працюють **Яна Польська** та **Анна Музалевська**, які закінчили факультет журналістики ЗНУ.

■ Цьогорічна випускниця ФСУ **Валерія Овчарова** увійшла до списку 60 лауреатів Премії Кабінету Міністрів за особливі досягнення молоді в розбудові України за 2013-2014 рр. Нагороду вона отримала за внесок у забезпечення розвитку молодіжного руху. Ще під час навчання у виші Валерія брала участь у проєкті волонтерських щоденників, стала “Студентом – волонтером року”. Зараз вона – завідувач сектора з питань працевлаштування молоді та волонтерської діяльності Запорізького обласного центру молоді.

■ Одну золоту та дві срібні медалі вибороли представники ЗНУ на змаганнях Всесвітньої літньої Універсиади в Кванджу (Республіка Корея). Це – студент 2 курсу юридичного факультету **Сергій Фролов** та аспірант **Олександр Надтока**. Першою нагородою для України стала золота медаль Сергія Фролова в плаванні на 800-метрові вільним стилем. Пізніше плавець здобув “срібло” в запливі на 1 500 метрів. У змаганнях з академічного веслування аспірант **Олександр Надтока** у складі вісімки з керманічем виборов срібну нагороду. Його тренує завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту факультету фізичного виховання ЗНУ, заслужений тренер України, професор **Андрій Сватєв**.

ІСТОРІЯ

Археологи знайшли поховання скіфської жінки-воїниці

Студенти та випускники історичного факультету під керівництвом доцента кафедри історії України, завідувача навчально-наукової лабораторії археологічних досліджень **Геннадія Тощева** й доцента кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин **Світлани Андрух** – завершили свій 28 польовий сезон. Вони досліджували **Мамай-гору** – могильник, що містить поховання від бронзової доби до середньовіччя. Всі артефакти традиційно передадуть до Запорізького обласного краєзнавчого музею.

Мешканці села Велика Знаменка, поблизу якого велася розкопки, й сіл Кам’яно-Дніпровське, Водяне (Кам’янсько-Дніпровського району) дієво допомагали археологам, не лише частуючи трударів лопати й щітки харчами та питною водою, але й

надаючи історикам важку техніку, що значно пришвидшило їхню роботу. Студентка 4

Артефакти-2015

■ Скіфська стела (IV ст. до н.е.), надана науковцям місцевими мешканцями, – рідкісна знахідка як для нашої, так і для сусідніх областей.

■ Бронзовий кельт, котрий слугував і зброям праці, й зброєю. Подарували його історикам 15 серпня, на День археолога..

■ У похованні, датованому XV ст. н.е., знайшли інвентар, а це – надзвичайно рідкісне явище для культури ногайців: наконечник стріли й дитяче брязкальце, зроблене з кістки.

Розкопано два кургани

■ В одному, створеному в бронзову епоху, віднайшли вісім поховань, найстародавніше належить до ямної культури (III тис до н.е.), а найновіше – до епохи середньовіччя. У цьому кургані були знайдені керамічні вироби та залізний меч.

■ У другому кургані розкопали два поховання. Головне з них містилося в катакомбах, навколо нього був виритий рів. Саме тут історики відшукали уламки грецької амфори, створеної наприкінці V ст. до н.е. Значення цієї знахідки важко переоцінити (остання була знайдена у 1996 р.). Саме ж поховання належало жінці-воїниці. Тут були: прясельце, сережки, намисто, нашивка на одязі, бронзовий наконечник, що може свідчити про те, що вона воювала на рівні з чоловіками племені; лекіф – древньогрецька посудина для пахошів, що потрапив до скіфів із грецької колонії, можливо з Ольвії чи Пантікалея, датована к. V ст. до н.е. Тут же були знайдені: орнаментований горщик, що належить до ямної культури, якому близько 5 тис років, та посудину катакомбної культури, котрій близько 4,5 тис років.

курсу історичного факультету **Анастасія Рябчевська** зазначає: “Недаремно кажуть, що археологія – то стиль життя. Я була серед тих, хто відшукав уламки давньогрецької амфори. Це так захопило, коли із дрібних частинок виникає археологічне диво, яке дісталось до тебе крізь віки”.

Випускник ЗНУ, аспірант, керівник студії археології Запорізького Січового колегіуму

Андрій Тошев цілком згоден із Настею щодо вражень, які виникають під час польових розкопок: “Поки що для отаких-от пошуків і відкриттів нам в Запорізькій області вистачає Мамай-гори. Це – унікальний історичний пам’ятник. Якби його повністю дослідити, то, цілком можливо, він став би пам’яткою всесвітнього значення”.

Таміла Тарасенко

Великий шовковий шлях проходив через наш край

Упродовж липня закін археологічної експедиції Запорізького національного університету, що досліджувала культуру Середніх віків, розкопував пам’ятку XIV століття в Оріхівському районі. Золотоординське місто, що отримало в науковій літературі умовну назву “городище Кінські Води”, розкинулось по обидва береги річки Конка. Археологічні роботи ЗНУ, що ведуться з 2008 року, зосереджені на правобережному підвищенні – пагорбі Мечеть-Могіла. На площі 2 га розташовані залишки 5 будівель.

Цьогорічні дослідження велися на культурній споруді, побудованій з використанням каміння і цегли. Її форма – восьмикутний “барабан”: стіни з випаленої квадратної цегли (характерно для золотоординських міст). Зустрічається різнокольоровий геометричний орнамент. Серед фундаменту знайдено також кам’яний надгробок, що припускає наявність поховань. У культурному шарі виявлено значну кількість свинцевих фрагментів. Були знайдені уламки гончарного посуду, срібні й мідні монети.

Справжня назва цього міста поки невідома. І хоча дослідження цієї унікальної для Запорізького краю археологічної пам’ятки тільки розпочалися, значення її надзвичайно велике, а отже, можливі нові відкриття. Вже зараз можна стверджувати, що за часів Золотої Орди наш край не був “диким полем”, через нього проходила північна ділянка Великого шовкового шляху. Етнічний склад золотоординських міст був надзвичайно строкатим, серед мешканців були зігнані та захоплені в полон

майстри й ремісники, в тому числі – з території Київської

Русі. З’ясувати період існування пам’ятки – справа часу.

Доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Михайло Єльніков

Етнографічна практика

Практика студентів 3 курсу історичного факультету під керівництвом доцентів кафедри джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін **Сергія Білівенка** та **Романа Молдавського** проходила в двох найстаріших населених пунктах Запорізького краю. Юрківка виникла на місці золотоординського посе-

лення Аул наприкінці XVIII ст., а Кірове було засноване в козацькі часи як зимівник козаків Кальміуської паланки Війська Запорозького низового. Під час експедиції студенти опитали більше 120 мешканців, котрі розповіли їм про історію своїх родин, події періоду громадянської війни, Голодомор 1932-1933 рр., Другу світову війну, голод 1946-1947 рр. через призму

власного життя. Під час роботи експедиції вдалося поповнити і колекції музеїв ЗНУ: до них на зберігання передали такі предмети, як черепиця, макітри, горщики, саморобні доріжки з тканини, вишиті панно, господарські вироби з дерева. Особливо цінним експонатом став родинний фотоальбом із чудовою колекцією листівок 1950-60-х рр.

Представники Запорізького національного відкривають XXI століття в історії міста

Сьогодні напередодні старту декомунізаційних процесів, що неодмінно торкнуться “обличчя” нашого міста у зміні назв понад сотні вулиць і демонтажу “знакових” для свого часу пам’ятників радянських часів, внесок представників історичного факультету ЗНУ в ці важливі процеси важко переоцінити. Адже кому, як не їм, порівнювати та давати оцінку подіям, що “відкривають” XXI століття в історії нашого міста.

Завідувач кафедри новітньої історії ЗНУ, професор, депутат

облради та член робочої групи з реалізації декомунізаційних законів при Запорізькому міськвиконкомі **Федір Турченко** зазначає: “Запоріжжя – українське місто з давньою і багатою національною історією. Це повинно відобразитися в назвах його вулиць і площ. І це стане для нашої громади і місцевої влади тестом на патріотизм!”.

Декан історичного факультету **Володимир Мільчев** також увійшов до робочої групи з підготовки заходів, пов’язаних із

виконанням Закону України “Про обговорення комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки”. Разом зі своїми колегами-істориками ЗНУ **Сергієм Білівенком** та **Олексієм Штейнле** вони

щотижня долучаються до роботи відповідної комісії, щоб своєчасно та в повному обсязі унормувати й доповнити відповідні документи.

Крім того, не можна не згадати внесок у дослідження топонімії краю і доцента кафедри джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін **Юрія Князькова**. Незабаром має побачити світ його монографія (248 сторінок) “Вулиці міста Запоріжжя. Короткий довідник”.

Марія Канцелярист

ЮВІЛЕЇ

Ентузіазм, що надихає

Серпень видався щедрим на ювілейні дати для колективу біологічного факультету. Так, нещодавно колеги та вихованці вітали завідувача кафедри мисливствознавства та іхтіології, професора Валерія Домніча.

Свою кар'єру вчений розпочав із посади вчителя біології та хімії в магаданській школі. Із 1975 і по 1979 р. працював старшим лаборантом інституту біологічних проблем Півночі Далекосхідного наукового центру Академії наук. Майже десятиріччя присвятив науковій діяльності в лабораторії екології. І вже більше чверті століття, із 1989 р., він працює на біологічному факультеті ЗНУ. Спершу Валерій Іванович обіймав посаду доцента кафедри зоології і мисливствознавства, а в 1997-2003 рр. очолював біологічний факультет ЗНУ (тоді – ЗДУ). З 1999 р. – завідує кафедрою мисливствознавства та іхтіології. Успішно завершивши докторантуру, науковець розвивав принци-

пи практичної орієнтованості діяльності кафедри, актуальності досліджуваних тем.

Із 2003 р. Валерій Іванович очолює Навчально-науково-виробничу лабораторію біоресурсів навколишнього природного середовища Регіонального навчально-науково-виробничого центру "Екологія". За цей час її співробітники розробили понад 50 проектів організації та розвитку мисливського господарства для користувачів 16 областей України, а також спроектували вольєри для напіввільного утримання диких мисливських тварин.

Шановний іменинник – автор понад 75 наукових публікацій, присвячених екології, раціональному використанню, акліматизації й інтродукції промислових видів мисливських тварин та їхній ролі в екосистемах окремих районів Палеарктики. До того ж, Валерій Іванович дбайливо опікується науковим становленням своїх підлеглих. Так, під його керівництвом захи-

стили дисертації **Наталія Лебедева** й **Ірина Тлустенко (Смірнова)**, зараз він керує науковими пошуками аспірантки кафедри мисливствознавства та іхтіології **Наталії Лозицької**.

Декан біологічного факультету **Людмила Омелянчик**, розповідаючи про ювіляра, зазначає:

- Валерій Іванович – дуже добра й чуйна людина. Він завжди готовий прийти на допомогу. А ще, він – справжній ентузіаст своєї справи. Саме завдяки його зусиллям й енергії проходять щорічні практики в Азово-Сиваському заповіднику, збирається й опрацьовується важливий на-

уковий матеріал, відбувається становлення студентів як молодих дослідників і науковців. Він вміє захопити молодь, надихнути її на нелегку, але цікаву роботу. Крім того, Валерій Домніч – постійний учасник Спартакіади серед викладачів нашого вишу. Він незмінно бере участь у турнірах із настільного тенісу, входить до складу викладацької команди з настільного тенісу, яка гідно представляє ЗНУ на обласних і всеукраїнських спортивних змаганнях ВНЗ.

До щирих вітань приєднується і старший викладач кафедри мисливствознавства та іхтіології **Ірина Тлустенко**: *"Говорячи про Валерія Івановича, найперше хотілося б згадати про його здатність щиро захоплюватись справою, заряджати всіх оточуючих енергією"*.

Колектив біологічного факультету зичить імениннику здоров'я на многі літа, плідної роботи на благо ЗНУ, щастя й добробуту.

Таміла Тарасенко

Праця на благо науки

Нещодавно завідувача кафедри фізіології з курсом цивільної оборони, професора Валентину Бовт вітали з чудовим святом – її ювілеєм – колеги, студенти, випускники університету та школярі-учасники Малої академії наук! У численних вітшуваннях вони бажали їй здоров'я на довгі роки, щастя й успіхів для невтомної діяльності задля розвитку не лише рідного біологічного факультету ЗНУ, але й усієї вітчизняної науки.

Народилась шановна іменинниця 27 серпня 1945 р. в м. Маріуполі Донецької області. У 1969 р. закінчила Новосибірський державний університет. У 1977 р. захистила кандидатську дисертацію, працювала доцентом кафедри ботаніки та генетики Кустанайського сільськогосподарського інституту. А от 1990 р. став знаменним для Валентини Дем'янівни: саме відтоді розпочалася її плідна співпраця із нашим вишем. До 1997 р. вона працювала доцентом кафедри ботаніки та екології, а потім, до 2001 р., – професором цієї ж кафедри. Очолювала кафедру загальної та прикладної екології та зоології, а зараз – кафедру фізіології з курсом цивільної оборони.

За цей час Валентина Бовт розробила 14 лекційних курсів, написала близько 200 наукових праць, у тому числі – монографій. Крім того, результатами її плідної наукової праці стали 18 свідоцтв на винаходи та 8 патентів. Вагомі успіхи Валентини Дем'янівни відзначені почесними грамотами МОН України, Запорізької облдержадміністрації та ректорату ЗНУ. Вона нагороджена двома медалями "За розвиток Запорізького краю" й почесним знаком МОН України "За наукові досягнення".

А ще, з 1992 р. Валентина Бовт є віце-президентом обласного відділення Малої академії наук і завідувачем її природничого відділення. Так, дуже показовою є історія **Олександри Важненко**. Дівчина брала участь у роботі МАН під керівництвом Валентини Дем'янівни, потім вступила до ЗНУ на біологічний факультет й успішно закінчила його. Далі Олександра продовжила своє навчання в аспірантурі, а зараз працює директором заповідника в Австралії.

Декан біологічного факультету **Людмила Омелянчик**, вітаючи шановну ювілярку, зазначає: *"Валентина Дем'янівна – справжній професіонал у своїй галузі знань. Вона прагне поділитися своїми знаннями із молоддю, розповісти майбутнім фахівцям більше, ніж вимагає програма. Тому часто призначає додаткові заняття, скажімо, із розв'язання задач із генетики. Так само щедро передає свої знання Валентина Дем'янівна і своїм колегам. Наприклад, цього року викладач кафедри фізіології з курсом цивільного захисту **Єгор Гороховський** під її науковим керівництвом захистив дисертацію у Львові зі спеціальності: «Фізіологія людини і тварин»"*.

Доцент кафедри фізіології з курсом цивільного захисту **Вікторія Задорожня** приєднується до поздоровлень ювілярки: *"Важко переоцінити внесок Валентини Дем'янівни у становлення й розвиток біологічного факультету ЗНУ. Вона – засновник власної наукової школи. Можна сказати, що вона власним прикладом, цілеспрямованістю, прагненням до нових висот згуртувала колектив, створила необхідні умови для плідної роботи"*.

Викладачі та студенти біологічного факультету від усього серця бажають іменинниці здоров'я і творчого натхнення!

Таміла Тарасенко

Біологи передбачають: на Бірючому побільшає хижаків

Майбутні мисливствознавці, іхтіологи та екологи влітку продуктивно попрацювали на базі Азово-Сиваського національного природного парку при Управлінні справ Президента України на острові Бірючому. Про результати практики розповідають самі студенти біологічного факультету.

Скажімо, **Богдан Хижняк** згадає результативні та насичені пошуками 25-кілометрові польові виходи. Хлопець досліджував на Хортиці поведінку копитних тварин (косулі європейської та оленя плямистого) на водопоях, а тепер продовжив наукові спостереження на о. Бірючому.

А ось **Юлія Кльосова** розповіла про закладення майданчиків, на яких студенти вивчали склад острівної фітомаси, а також – про добовий хід тварин. У цей час студенти постійно спостерігають за певною групою оленів, ланей, муфлонів чи куланів, і саме за їхньою поведінкою вибудовують певний логічний ланцюжок висновків. У розпорядженні молоді – підзорна труба, біноклі, пристрої нічного бачення для нічних чергувань.

Студентки **Дар'я Олефиренко** й **Анастасія Матвієнко** зазначають, що важливим пластом роботи залишається й дослідження хижаків (лисиця, єнотоподібна собака, шакал). Крім того, молодь вивчає популяції риб – бичкових, кефалевих, зокрема піленгасу тощо. Цього літа студенти помітили збільшення в десятки разів численності зайців, а значить, наступного року можна чекати на зростання кількості хижаків.

За словами їхнього керівника **Валерія Домніча**, природа не деградує тільки тоді, коли до неї людина ставиться з

повагою і розумінням, коли суспільство грамотно використовує ті багатства, які має. Валерій Іванович резюмує: *"Безперечно, що це – головний обов'язок випускників нашої кафедри мисливствознавства та іхтіології, яка за 26 років існування підготувала понад 600 висококваліфікованих фахівців. Вони зараз працюють у державних і при-*

ватних лісових та мисливських угіддях, заказниках, заповідниках, національних парках. І потреба в них із кожним роком в Україні тільки зростає".

Марія Канцелярист

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!

- **2 вересня** – вченого секретаря вченої ради **Віталія Прокоповича Снежка**; завідувача кафедри іноземних мов професійного спрямування, доцента кафедри викладання другої іноземної мови **Станіслава Валентиновича Іваненка**;
- **3 вересня** – заступника декана з навчальної роботи факультету соціальної педагогіки та психології, доцента кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності **Ірину Володимирівну Козич**;
- **4 вересня** – професора кафедри історії і теорії держави та права **Леоніда Самойловича Гамбурга**;
- **11 вересня** – заступника декана з навчальної роботи фізичного факультету, старшого викладача кафедри фізики напівпровід-

Колектив ЗНУ вітає іменинників...

- **Анатолія Григоровича Куличика**;
- **18 вересня** – професора кафедри німецької філології і перекладач **Володимира Федоровича Прохорова**;
- **19 вересня** – заступника декана з виховної роботи філологічного факультету, доцента кафедри української літератури **Валентину Миколаївну Ніколаєнко**; завідувача кафедри математичного аналізу, доцента **Сергія Миколайовича Гребенюка**;
- **25 вересня** – провідного редактора Обласної академічної газети "Запорізький університет" **Марію Анатоліївну Канцелярист**;
- **30 вересня** – проректора з адміністративно-господарської роботи **Сергія Миколайовича Кушніра**;

...і ювілярів вересня!

- **3 вересня** – завідувача навчальної лабораторії кафедри фізики та методики її викладання **Наталію Петрівну Туніс**;
- **8 вересня** – заступника начальника НДЧ **Ольгу Володимирівну Дерюгін**;
- **12 вересня** – заступника декана ФІФ, старшого викладача кафедри англійської філології **Валентину Миколаївну Смельянову**;
- **15 вересня** – декана факультету журналістики, професора **Володимира Миколайовича Манакіна**;
- **19 вересня** – прибиральницю навчального корпусу № 4

- Лідію Григорівну Чайку**;
- **23 вересня** – прибиральницю навчального корпусу № 2 **Людмилу Анатоліївну Материнку**;
- **25 вересня** – доцента кафедри російської філології **Тетяну Олександрівну Хейлік**;
- **26 вересня** – професора кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови **Олександра Івановича Шевченка**;
- **28 вересня** – кухаря 4 розряду Комбінату громадського харчування **Наталію Олексіївну Бутенку**.

Наукова бібліотека запрошує нових читачів!

Бібліотека ЗНУ – це багате зібрання вітчизняних та зарубіжних книг і журналів з історії та літератури, мови та математики, соціології та політології, економіки і права, спорту та журналістики, педагогіки і психології:

- ❖ 892 тис – друковані видання 60 мовами;
- ❖ 169 тис – ЗМІ, найстаріші номери яких датуються 1945 роком;
- ❖ 9 015 – література 1790-1945 років;
- ❖ 77 тис назв електронної бібліотеки з усіх галузей знань.

Бібліотека пропонує сучасні інформаційно-бібліотечні сервіси:

- ❖ 1 млн записів електронного каталогу з доступом до ресурсів локальної мережі та інтернету;
- ❖ 186 баз даних за напрямками навчання, актуальними темами та подіями, створеними на базі електронного каталогу;
- ❖ веб-сайт (<http://library.znu.edu.ua>) із базами даних;
- ❖ інформаційні ресурси Центру європейської інформації з доступом до віртуальної бібліотеки Євросоюзу;
- ❖ електронні бази даних міжнародного проекту "Електронна бібліотека України: створення Центрів знань в університетах України «ELibUkr»";
- ❖ Українська науково-освітня телекомунікаційна мережа УРАН – 31 база джерел наукової інформації;
- ❖ електронні версії 875 підручників видавництва "Центр навчальної літератури";
- ❖ повна база даних "Вища освіта. Нормативно-правове регулювання".

Наукову бібліотеку ЗНУ включено до Всесвітнього путівника по бібліотеках ("World Guide to Library").

Кількість читачів сягає 12 тис, відвідувань – 470 тис, книговидаць – 770 тис за рік, де кожне п'яте замовлення – електронне. Щодня працює в бібліотеці та користується її віртуальними сервісами понад 2 тис відвідувачів.

На вас чекають у ІІ корпусі, 1 поверх, каб. 134, 137.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов (II корпус, к. 108; VI корпус, к. 111, тел. 228-75-17, 066-684-29-11): групи від початкового до вищого рівня; сертифікат ЗНУ; безкоштовне попереднє тестування.

Відділ міжнародних зв'язків та роботи з іноземними студентами (I корпус, к. 26, тел. 228-76-04): міжнародні програми академічного обміну, здобуття грантів, мовні школи, стажування; офіційно завірених копій документів від бюро перекладів ЗНУ.

Наукове товариство студентів та аспірантів, докторантів і молодих вчених (IV корпус, к. 314, тел. 289-41-07): наукова кар'єра; стипендіальні програми.

Центр післядипломної освіти (VI корпус, к. 110, тел. (061) 228-75-18, 289-41-44): паралельне отримання другої вищої освіти; висока конкурентоспроможність на ринку праці.

Посвячення у першокурсники

Запорізький національний університет не лише піклується про те, аби його студенти отримували сучасні та якісні знання. У нашому виші створені всі необхідні умови для самоосвіти, академічної мобільності. Аби не гаяти час на період адаптації й відразу увійти на рівні до великої дружної студентської родини ЗНУ, пропонуємо абітурієнтам скористатися порадами вишівського путівника.

Музей ЗНУ, зоологічний музей, флораріум: (I корпус, 2 поверх; вул. Гоголя, 55; III корпус, 2 поверх).

Студентська рада (IV корпус, к. 210, тел. 289-12-67): участь у студентському самоврядуванні; розвиток лідерських якостей.

Центр культури (IV корпус, к. 414-б, тел. 289-12-02): творчі студії; КВК; престижні конкурси.

Профспілковий комітет (IV корпус, к. 212, 289-41-17, 228-76-05): захопиви екскурсії; повний пакет соціального гарантування, подорожі та відпочинок.

Спортивно-оздоровчий комплекс ЗНУ (289-12-92): спортивні секції; змагання; спартакиади; здоровий та активний спосіб життя у постійному русі.

Кав'ярня "Тетянин день" (вул. Залізнична, б. 22-а, тел. 228-75-83).

Офіційний сайт ЗНУ: <http://www.znu.edu.ua>

Офіційні групи ЗНУ в соцмережах: Фейсбук <https://www.facebook.com/univerzpu>; ВК http://vk.com/znu_official

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Науковці факультету ССП взяли участь у XIV Європейському конгресі з психології, організатором якого виступила Італійська мережа психологічних асоціацій під егідою Європейської федерації. У м. Мілані (Італія) побували: завідувач кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності, професор **Наталія Шевченко**, доцент **Юлія Паскевська** та старший викладач **Ольга Іщук**. Участь у конгресі дала можливість ознайо-

митися з основними тенденціями розвитку світової психологічної науки та порівняти їх і особливостями української психології.

У липні студент юридичного факультету **Дмитро Таран** прослухав курс лекцій літньої школи Тартуського університету (Естонія). Навчання тривало два тижні. Учасники вивчали місцеву систему електронного урядування, відвідали Міністерство юстиції Естонії та Національної ради Естонії. Як зазначає Дмитро Таран, його вразила відкритість і прозорість роботи естонського уряду. До того ж, екскурсію проводив помічник міністра

юстиції. Другого тижня лекції їм читав викладач **Микола Макаров**. У них головну увагу було сконцентровано на аналізі воєнних конфліктів між

Росією та її сусідами – Грузією і, звісно ж, Україною. За результатами участі у літній школі Тартуського університету усі слухачі лекцій отримали сертифікати.

Протягом липня у м. Єрвані (Вірменія) проходив міжнародний молодіжний тренінг "Be active youth", у рамках міжнародної програми академічного обміну "Erasmus+", спрямований на виявлення і подолання проблем мотивації молоді, котра проживає в сільській місцевості. Серед його учасників – 26 представників України, Вірменії, Італії, Грузії, Румунії та Естонії – була й студентка факультету ССП **Катерина Тюпа**. Організатори подбали не лише про насичену навчальну програму, розробивши для студентів низку симуляційних вправ, але й забезпечили цікаве дозвілля: відвідування місцевих пам'яток культури та знайомство з вірменськими традиціями. За результатами участі у тренінгу студенти отримали сертифікати й молодіжний паспорт волонтера "Youth Pass".

Улітку в м. Лейпцигу (Німеччина) працював інтернаціональний волонтерський табір "Leipzig-Sommerfeld", у роботі якого взяли участь студенти України, Польщі, Чехії, Угорщини, Німеччини та Білорусії. Серед них були і представниці ЗНУ – студентка факультету ССП **Сніжана Біла** та випускниця ФІФ **Катерина Зінченко**, учасниці міжнародної програми "United we work". Це – організація, основна мета якої – збереження природи та відновлення пам'яток культури шляхом інтернаціонального згуртування й передачі досвіду. Дівчата працювали в громаді Лейпцига. Окрім того, вони отримали змогу відвідати такі міста, як Дрезден і Берлін.

Окрім того, вони отримали змогу відвідати такі міста, як Дрезден і Берлін.

Центр післядипломної освіти запрошує на навчання

Центр післядипломної освіти ЗНУ продовжив термін набору абітурієнтів до 13 вересня.

ЗНУ пропонує отримати другу вищу освіту та диплом спеціаліста про перепідготовку за такими спеціальностями: "фізична реабілітація"; "спорт (за видами)"; "журналістика (за видами)"; "історія"; "мова та література (англійська, німецька, французька)"; "переклад (англійський)"; "психологія"; "соціальна робота"; "фінанси і кредит"; "облік і аудит"; "економічна кібернетика"; "менеджмент організації і адміністрування"; "менеджмент зовнішньоекономічної діяльності"; "правознавство"; "біологія".

Отримати детальну інформацію про навчання в Центрі післядипломної освіти ЗНУ можна за телефонами: 228-75-18, 289-41-44, 289-41-35, (096) 827-93-87, (063) 217-51-06 або надіславши листа на електронну адресу: 2_osvita@ukr.net; biznesosvita@mail.ru; 0612894135@ukr.net

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: підсумки та перспективи

Цей підрозділ ЗНУ з кожним роком користується все більшою популярністю як серед студентів і викладачів вишу, так і серед містян Запоріжжя. Так, минулого навчального року його курси відвідували близько 800 осіб.

Найчисленніша аудиторія (близько 300 слухачів) була на курсах у Центрі німецької мови – офіційного партнера Гете-інституту (Німеччина). Не менш активно вивчають й англійську: 168 слухачів. Крім того, вивчали мову близько 100і викладачів, зокрема 70 – безкоштовно на базі Школи педагогічної майстерності ЗНУ. Така ж кількість представників вишу буде опановувати англійську й цього року. Великою популярністю користується й польська мова: близько 190 осіб. Так само багато хто із молоді прагнув вивчити французьку (на базі Французького лінгвістичного центру ЗНУ), іспанську та італійську мови.

Такому активному бажанню покращити свій рівень володіння мовами сприяла ініціатива ректора ЗНУ, професора **Миколи Фролова** щодо концепції вивчення іноземних мов у нашому виші, згідно з якою сту-

денти всіх напрямів підготовки з першого по четвертий курси вивчають іноземні мови, а під час навчання в магістратурі окремі дисципліни викладають англійською мовою.

Крім того, минулого року вагомим результатом у своїй роботі досяг і Україно-швейцарський центр "Англійська для малюків", що діє на базі Центру. У ньому англійську вивчали чотири групи дітей віком від 3 до 7 років протягом навчального року. А вже з вересня планується значне зростання кількості дитячих груп.

Не менш активні наш університет продовжує налагоджувати плідні ділові зв'язки як з іноземними ВНЗ і організаціями, так і з місцевими підприємствами: був підписаний договір із ВАР "Мотор-Січ", згідно з яким два співробітники підприємства підвищували свій рівень володіння іспанською мовою на базі нашого Центру.

У співробітників структури багато планів. Так, завдяки співпраці з Товариством Данте Аліґ'єрі (Італія) в ЗНУ планується відкриття Центру вивчення італійської мови та культури. Знаковою подією стане впровадження курсів арабської мо-

ви. Окрім того, планується відкриття курсів турецької мови, завдяки співробітництву з Університетом Чукурова (м. Ада-на, Туреччина) та участі ЗНУ в міжнародній програмі академічних обмінів ім. Мевляни. На базі ЗНУ проводиться міжнародний іспит на знання англійської мови IELTS. Це стало

Контакти: (061) 228-75-17, 289-41-45; II корпус, к. 108, VI корпус, к. 111.

можливим у рамках співробітництва з представництвом Міжнародної організації з питань культури та освіти Великої Британії British Council (м. Київ).

На всіх охочих чекають і безкоштовні тестування для участі в міжнародній програмі стажування "The Erasmus Mundus project – ELECTRA" та міжнародній освітній програмі "Numeria", які проходять на базі Центру.

Олена Ярошенко

Студенти зголосилися бути волонтерами в мовному таборі Центру туризму

19 студентів 3 курсу факультету іноземної філології провели мовну практику для вихованців "Центру туризму" Запорізької облради в межах мовних туристсько-краєзнавчих літніх таборів. До роботи з дітьми волонтерів підготували викладачі ЗНУ, надавши їм консультативну та методичну допомогу під час проведення семінарів і тренінгів.

Задоволення отримали всі учасники мовних таборів: як організатори, зокрема директор "Центру туризму" **Тетяна**

Митрофанова, котра відзначила високий професіоналізм та дружнє ставлення студентів до

дітей, так і самі волонтери, які вважають, що отримали незабутній досвід.

За словами **Анастасії Карпенко**, вони з колегами викори-

стували допоміжні технічні засоби, щоб візуально матеріал краще засвоювався, проводили конкурси на запам'ятовування нових слів. Відтепер подібні поїздки можуть стати прекрасною традицією для факультету.

У мовні табори направили найкращих претендентів від ФІФ. Вони змогли не лише ефективно використати свої педагогічні вміння, а й продемонструвати практичні навички. За результатами участі в програмі вони отримали відповідні сертифікати.

Обласна академічна газета "Запорізький університет"
Засновник і видавець –
колектив Запорізького національного університету
Видається – з 1973 року

Провідний редактор: **Марія Канцелярист**
Творчий колектив: **Таміла Тарасенко, Олена Хлестун, Олександра Усенко, Олена Ярошенко, Олена Переверзева**
Інтернет-версія – **Олени Благодарові**
Фотокореспондент – **Василь Биченко**
Верстання – **Яни Мелінчук**
Номер підписаний до друку 26.08.2015

Автори надрукованих матеріалів несуть відповідальність за підбір і точність фактів і цитат, статистичних даних, які не підлягають відкритій публікації. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним управлінням юстиції: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія 33 №735-010-пр від 7 червня 2006 року. Виходить двічі на місяць українською мовою. Поширюється безкоштовно. Один друкований аркуш. Наклад 1 000 примірників.

Адреса редакції:
69063, м. Запоріжжя,
вул. Залізнична, 24,
9 поверх, кабінет №911-2
Телефон: 228-75-32
e-mail: znu.gazeta@gmail.com
Надруковано
в ТОВ "Південноукраїнська
виробнича компанія"